

Aksel Larsen: Det beklager jeg meget. Har jeg talt en time? Så beder jeg om, at svaret til finansministeren må vente til en senere lejlighed, men det skal ikke udeblive.

Elgaard: På venstres vegne skal jeg takke de to højtærede ministre for den omfattende redegørelse for den udenrigspolitiske udvikling siden sidste debat her i tinget i oktober måned. Jeg må forstå de fremsatte redegørelser således, at de forløbne næsten to måneder fortrinsvis har været en rådslagnings og en orienterings tid indenfor Atlantpagtorganisationen, forsåvidt angår den nærmere udformning af den politik, som tilrettelagdes under mødet i Ottawa i september måned, og hvortil det høje ting dengang gav sin tilslutning.

Det havde vel ikke været rimeligt at forvente afgørende resultater eller beslutninger indenfor så relativt kort et tidsrum. Samordningen af Europas forskelligartede nationers politik med De Forenede Staters og Canadas rejser så vidtrækkende problemer både af økonomisk og af statsretlig karakter, at det er bedre at give sig den fornødne tid til en tilbundsgående undersøgelse af alle sider af dette samarbejde end at træffe forhastede beslutninger. Der er derfor ikke for os nogen anledning til pessimisme, fordi de møder, der har været afholdt i Paris og Rom mellem Atlantpagtlandenes ministre, ikke har frembragt øjeblikkelige og opsigtsvækkende resultater, der kan forelægges de forskellige landes lovgivende forsamlinger. Vi kan kun se med tilfredshed på, at disse møder nu afholdes regelmæssigt. De må hellere finde sted for ofte end for sjældent, selvom de lægger beslag på nogle af vore ministres tid og energi. Ikke mindst for de mindre landes deltagere i dette samarbejde er det af betydning, at der herved åbnes adgang til at føle udviklingen på pulsen hele tiden, og at vi kan gøre vore synspunkter gældende på ethvert trin af disse forhandlinger. Det gøres jo derved tillige i højere grad muligt for rigsdagen at holde sig orienteret i tide om de forholdsregler, der påtænkes, og overveje deres politiske og økonomiske konsekvenser.

Men medens der altså således ikke på nærværende tidspunkt foreligger forslag at tage stilling til på det mere almindelige politiske område, er forhandlingerne mellem de såkaldte vise mænd, hvortil jo den højtærede finansminister hører, resulteret i visse retningslinier for både den forsvarspolitiske og den finanspolitiske udvikling,

der kræver en stillingtagen også fra dansk side.

Inden jeg redegør for venstres stilling til de forslag, der i så henseende er bebudet fra regeringens side, vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger af mere almindelig art. Der har i de sidste år været talrige forsøg på udefra at undergrave den vestlige verdens politik og økonomiske styrke. Koreakrigen, begivenhederne i Persien og Ægypten og den uro, der gærer også andre steder, taler deres tydelige sprog. En underfundig propaganda, der jo ofte benytter sig af godtroende mennesker som talerør, stræber målbevidst efter at så mistillid ikke blot mellem Europa og landene hinsides Atlanterhavet, men også mellem de europæiske lande indbyrdes. Alt dette viser nødvendigheden af, at den vestlige verden styrker sin stilling gennem et stadig mere intensivt samarbejde. Hvad der er sagt i en anden urolig tid: det gælder nu om at holde sammen hellere end at blive kvalt hver for sig, kan også gælde for den nuværende verdenssituation.

Der er imidlertid et og andet, der tyder på, at dette samarbejde er ved at nå et kritisk udviklingstrin, hvor der ligesom kræves en anstrengelse for at nå over det døde punkt. Hvis jeg har forstået den højtærede ministers bemærkninger om dette punkt og referaterne af den seneste tids mange internationale forhandlinger rigtigt, kan man vel ikke frigøre sig fra indtrykket af, at de principielle divergenser mellem den amerikanske, den kontinentaleuropæiske og den britisk-nordiske opfattelse af, hvorledes dette samarbejde bedst kan udformes og udvikles, er blevet en smule tilspidset. Der er vel ingen grund til at tro, at nogen af disse tre retningslinier har patent på den ideelle løsning.

Som den højtærede udenrigsminister så rigtigt bemærkede i indledningen til sin tale, er det den fri forhandling, der er demokratiernes kendemærke, og det er ikke udslag af svaghed — tværtimod. Men den fri forhandling bør føre til resultater. Standpunkterne må bøjes mod hinanden, når de er uddebatteret, hvis vi skal kunne notere fremskridt i samarbejdet.

De forstyrrelser i økonomien, som navnlig Koreakrigen har forårsaget, har uden tvivl gjort det vanskeligt for de europæiske lande som helhed, og navnlig for Danmark og enkelte andre lande, hvis bytteforhold i udenrigshandelen er blevet særlig ugunstigt påvirket, at opfylde vor del af det fælles forsvarsprogram i det tempo, man oprindeligt havde stilet efter.

At der i den anledning fra visse sider i